

opusdei.org

L'Opus Dei en perspectiva: història, carisma i vida

En diàleg amb José Luis González Gullón, coautor d'Historia del Opus Dei —que ara es publica en italià—, explorem el desenvolupament espiritual i jurídic de la institució en el context de l'Església contemporània.

26/11/2025

El 2021, José Luis González Gullón, historiador i professor a la Pontifícia Universitat de la Santa Creu, va publicar, juntament amb John F. Coverdale, el llibre *Historia del Opus Dei*, que ara es presenta en italià editat per Ares, amb el títol “Opus Dei. Una storia”. Aquesta obra ofereix una mirada extensa i documentada sobre el desenvolupament de l'Opus Dei des de la seva fundació el 1928 fins als nostres dies. El llibre combina el rigor de la recerca amb una lectura serena dels processos humans i espirituals que van acompanyar el seu creixement.

En el context de l'actual procés de revisió dels estatuts de l'Opus Dei sol·licitat pel Papa Francesc, conversem amb el professor González Gullón. Amb un to reflexiu, l'entrevista busca oferir una comprensió àmplia del carisma, el

seu recorregut i el seu lloc en la història recent de l'Església.

El seu llibre ofereix una visió àmplia del desenvolupament de l'Opus Dei al llarg de gairebé un segle. Si hagués de resumir en poques paraules la trajectòria d'aquesta institució en la història recent de l'Església, quina diria que ha estat la seva contribució més singular?

Omplir d'alegria molts homes i dones amb la notícia que Déu els crida a estar units a Ell on viuen, on treballen, on són. El nucli de l'esperit de l'Opus Dei, en paraules de sant Josepmaria, és comprendre i fer propi que «allí on són els vostres germans els homes, allí on són les vostres aspiracions, la vostra feina, els vostres amors, allí hi ha el lloc de la vostra trobada quotidiana amb Crist».

Quines circumstàncies històriques i espirituals emmarquen el naixement de l'Opus Dei el 1928? En quina mesura respon a les inquietuds del món contemporani d'aquell temps?

El missatge transmès per sant Josepmaria s'inscriu en els corrents d'espiritualitat que afirmaven la crida a la santedat dels fidels laics — podem recordar sant Francesc de Sales— i dels sacerdots diocesans, com sant Joan Maria Vianney, el sant Rector d'Ars. Amb l'Opus Dei, Déu va recordar que convoca la majoria de les persones per ser santes enmig del món, i més específicament a través de la santificació del treball i de les altres circumstàncies de la vida ordinària. Des del primer moment, aquest carisma va comportar una missió confiada al fundador: donar vida a una família cristiana composta per dones i homes, laics i sacerdots, que fessin seu aquest

missatge i el difonguessin de manera personal i institucional.

Segons la seva recerca, com es vincula el nucli del missatge de l'Opus Dei amb el seu desenvolupament històric?

L'esperit que sant Josepmaria va rebre el 1928 és a la base de tots els canvis i desenvolupaments que ha experimentat l'Opus Dei al llarg del temps. Ho comprovo especialment ara, mentre redacto una nova biografia del fundador de l'Obra, la vida del qual es podria resumir en *ser i fer l'Opus Dei*: la seva manera d'unió amb Jesús va consistir a lliurar la vida per l'Obra i a transmetre aquesta passió a les seves filles i fills espirituals, en benefici de tota l'Església.

Després del fundador, els seus successors al capdavant de l'Opus Dei i els altres membres de l'Obra han procurat viure, desenvolupar i

difondre aquest mateix missatge, que ha arrelat en desenes de països i cultures diverses. Naturalment, no ha estat un camí lineal ni exempt de dificultats. Els encerts i les limitacions personals, les continuïtats i els canvis han marcat la història de la institució i dels seus membres, i són clau per comprendre el que l'Opus Dei representa avui, en vigílies del seu centenari.

Més enllà de l'organització institucional i les iniciatives apostòliques, què ha descobert sobre la vida quotidiana dels fidels de l'Opus Dei i la seva manera concreta de viure la fe enmig del món?

Quan John Coverdale i jo ens vam proposar estudiar la història de l'Opus Dei, ens vam fixar algunes metes. Una d'elles va ser realitzar una recerca arxivística rigorosa, que donés resposta als principals temes

que configuren el desenvolupament de l'Obra. Una altra, superar una història merament institucional per donar protagonisme a la vida de persones concretes. Encara que en molts moments ens va resultar més senzill narrar els aspectes institucionals, vam procurar sempre subratllar que l'acció personal de cada membre, en l'ambient on vivia i treballava, va donar forma a la història de l'Opus Dei.

Més que una història de l'Opus Dei, penso que existeixen tantes històries com persones que en són membres o cooperadors de la institució. En cada circumstància, cadascú ha respost a la seva manera a la crida que li adreçava Déu. Aquesta és la veritable història de l'Opus Dei.

Tota realitat viva travessa moments de creixement, tensions i aprenentatges. Quins diria que han estat els principals reptes que

L'Opus Dei ha hagut d'afrontar en la seva evolució institucional i espiritual?

Esmentaria dos grans desafiaments. El primer va ser la mort de sant Josepmaria Escrivà de Balaguer el 1975. En qualsevol institució de l'Església, la mort del fundador marca l'inici d'una nova etapa, en què el carisma ja no està directament guiat pel seu promotor. En el cas de l'Opus Dei, van ser decisius els dos primers successors de sant Josepmaria —el beat Àlvar del Portillo i monsenyor Xavier Echevarría— i les persones que havien conviscut molts anys amb el fundador i format part del seu entorn immediat.

El segon desafiament es va iniciar l'any 2016 amb la mort de monsenyor Echevarría, com a signe d'una nova etapa en què la majoria dels membres de l'Obra no van

conèixer personalment ni el fundador ni els qui van treballar al seu costat. És un moment en què sorgeix el repte de ser fidels a l'esperit original per donar una resposta, des de la fidelitat al carisma, als canvis en la societat, en l'Església i en la mateixa institució, la qual cosa implica una certa evolució en les maneres de fer i de dir. Em sembla que aquest període històric serà objecte d'estudi en el futur perquè es veurà que el carisma mateix ofereix la capacitat d'obrir camins nous sense perdre la unitat amb l'origen.

L'Opus Dei ha recorregut un camí jurídic particular dins de l'Església, des dels seus primers passos fins a la seva configuració com a prelatura personal. Quin és el significat d'aquest itinerari?

El camí jurídic de l'Opus Dei dins de l'Església ha estat, des dels seus

iniciis, un procés orgànic i gradual. Com passa amb altres realitats eclesials de llarga trajectòria, la forma concreta amb què s'expressa jurídicament una missió s'adapta a les possibilitats que el Dret ofereix en cada època, mentre que el carisma roman com el punt de referència fonamental. En el nostre cas, aquest recorregut ha estat estudiat amb detall en el llibre *El itinerario jurídico del Opus Dei*, que mostra com les diferents figures canòniques possibles han anat oferint vies per encarnar el missatge rebut per sant Josepmaria.

Si ens centrem en 1982, l'erecció de l'Opus Dei com a prelatura personal s'emmarca en la doctrina del Concili Vaticà II —especialment a *Presbyterorum Ordinis*— i en el seu desenvolupament posterior a *Ecclesiae Sanctae* i en el Codi de Dret Canònic. Dins d'aquest horitzó teològic i pastoral, sant Joan Pau II va

considerar que aquesta figura jurídica servia bé a la missió de l'Opus Dei a l'Església.

En els últims anys, el Papa Francesc ha introduït algunes modificacions en la regulació de les prelatures personals. El 2022 va demanar a l'Opus Dei proposar una adequació dels seus estatuts, i el 2023 es van precisar alguns canons relatius a aquesta figura jurídica. L'Obra ha procurat respondre a aquestes sol·licituds amb fidelitat al carisma i amb disponibilitat per al que l'Església estimés oportú. El juny de 2025 l'Opus Dei va presentar la proposta sol·licitada, seguint el procediment indicat per la Santa Seu.

Alguns han descrit el segle XX com una nova primavera per a l'Església, marcada pel floriment de nombroses realitats eclesials. Avui moltes d'aquestes realitats han madurat i ja viuen una etapa

postfundacional. De quina manera l'Església està acompanyant la seva maduresa institucional i espiritual?

La relació entre l'autoritat de l'Església i un nou carisma és necessària des del primer moment, tant en l'àmbit local com en l'àmbit universal. En aquesta interacció resulta fonamental un diàleg serè, que es nodreix del temps, l'escolta i el respecte mutu. L'autoritat de l'Església acull els nous carismes quan constata la seva fidelitat a la fe i els fruits de santedat que produeixen, mentre que els carismes es comprenen a si mateixos com a realitats que pertanyen a l'únic Cos místic de Crist.

Des dels inicis de l'Opus Dei, sant Josepmaria va estimar la unitat de l'Església i va ajudar molts a veure-la com a mare. A la primera residència de l'Obra, al Madrid dels anys trenta,

va col·locar un cartell amb el manament nou de l'amor que ens va demanar Jesús. I, amb una expressió que evocava les seves arrels aragoneses, afirmava que l'Opus Dei és «una *partecica* de l'Església».

A la llum de la seva recerca i de la història que ha narrat, com arriba l'Opus Dei al seu centenari en el context actual de l'Església i el món?

L'Opus Dei arriba al seu centenari de la mà del Papa, dels cristians i de tots els homes i dones de bona voluntat. I ho fa amb una gran vitalitat. Avui, moltes persones descobreixen en l'esperit de l'Opus Dei un camí que els condueix a identificar-se amb Jesucrist i a transformar el món per a Déu.

Penso que el repte evangelitzador és més gran que fa cent anys. Ho veiem en els països occidentals, on tantes famílies han perdut la fe dels seus

avantpassats i on hi ha poc substrat perquè arrel·li en els joves un lliurament radical enmig del món; també hi ha reptes importants a Àsia i Àfrica, on conviuen una notable vitalitat apostòlica amb la realitat que la majoria no són cristians.

En ambdós contextos, l'esperit de l'Opus Dei ajuda que nombroses persones de tota condició coneguin i estimin Jesús. Aquesta difusió del missatge la realitzen homes i dones que, com recordava sant Josepmaria, busquen ser contemplatius enmig del món, estan units al Papa i a l'Església, i posseeixen un clar sentit de missió.

Et podria interessar: L'Opus Dei explicat per sant Josepmaria

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/opus-dei-historia-
carisma-vida-entrevista-jose-luis-
gonzalez-gullon/](https://opusdei.org/ca/article/opus-dei-historia-carisma-vida-entrevista-jose-luis-gonzalez-gullon/) (19/02/2026)